

iwwert d'Wuebfanne vun de Leit, vun deene Betrafenen, vun deene Leit, déi an deem Secteur schaffen, déi hei ewechgewëscht ginn.

An ech hunn et virdru gesot: D'Argument „Mir maachen eppes fir de Commerce, da maache mer automatesch eppes fir d'Leit am Commerce“, ech mengen, dat ass eng verkierzten Duerstellung. Wann een eppes fir de Commerce mécht, mécht een net automatesch eppes fir d'Leit am Commerce. An dat wär hei wichteg gewiescht, datt mer eppes fir d'Leit gemaach hätten. An dofir wär et och wichteg gewiescht, datt mer den Impakt dovunner evaluéieren.

An ech sinn dann awer e bëssen erstaunt, an da sinn ech dann awer erëm bei menger honorabler Bänknepesch. Wou ech e bëssen erstaunt sinn, ass, datt de Finanzminister, wann en eng Mesür aféiert, e steierleche Bonus, dee virun allem groussen Investisseuren zeguttkënn, bereet ass ze soen: Kommt, mir evaluéieren dat an Zukunft, fir ze kucken: Wat ass den Impakt ass? Wëlle mer dat nach? Brauche mer dat nach? Huet et seng Ziler erreecht? An hei bei eppes, wat vill méi Leit betrëfft, wat Dausende vun Employéen an deem Secteur betrëfft, do seet d'Regierung: „Nee, dat ass eis egal!“, an d'Majoritéitsparteien dackele schéi brav do hannendrunner a soen: „Et ass eis egal, wat fir en Impakt dat heite Gesetz huet. Mir wëllen et net evaluéieren!“

(Brouhaha)

Well wann een et wëilt evaluéieren, kéint een et maachen. Dat heite géif eis e ganz Joer Evaluationszäitraum ginn an duerno nach eng Kéier sechs Méint, fir dat Ganz op Pabeier ze bréngen. Ech mengen, datt dat méiglech ass, wann een et da wëilt maachen. Ech stelle fest: D'Majoritéitspartei wëllen net wëssen, ob dat hei negativ Konsequenzen huet. Dann ass et vläicht och moies méi einfach, sech an de Spigel ze kucken.

(Brouhaha)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Ech gesi keng weider Wuertmeldung. Da kritt den Auteur vun der Motioun d'Wuert. Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Erstaunen oder net Erstaunen, wat mech erstaunt, ass zumindest d'Argumentatioun. D'Madamm Hartmann seet: „Jo, mir musse fir d'éischt kucken, ob sech eppes ännert, a wa sech eppes ännert, da kann een et jo eréischt evaluéieren.“ Ech géif soen: Wa mer näischt evaluéieren, kënne mer iwwerhaapt net erausfannen, ob sech eppes geännert huet.

(Hilarité)

Also esou géif ech methodologesch virgoen. Duerfir hu mir och déi Motioun hei proposéiert. Déi viséiert d'ailleurs net nëmme dat heite Gesetz, mee och dat Gesetz virdrun. Dat heescht, et gëtt souwuel gefrot, den Impakt, wat d'Sonndesaarbecht betrëfft, ze kucken, wéi och den Impakt vun der Erweiterung vun den Öffnungszäite op d'Salariéen.

Wann et elo wierklech um Datum géif hänken, wier ech och nach bereet ze soen: Ma et ass net den 30. Juni 2027, et ass den 31. Dezember. Sou. Mee ech mengen, dat Entscheedend wier, datt et de Wëlle gëtt, an engem Dossier, wou bis elo ëmmer nëmme aus der huer Panz eraus diskutéiert ginn ass, wou gesot ginn ass: „Jo, d'Leit wëllen dat an hei an dëst an dat“, datt mer mol erëm zeréckkommen a kucken: Wat ass de wierklechen Impakt a wat ass dat, wat d'Leit wierklech wëllen? Dat ass d'Intentioun vun dëser Motioun. An ech géif mech wierklech freeën, wann Der se géift matdroen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Domat wär dann d'Diskussioun zu dëser Motioun Nummer 1 ofgeschloss.

An ech géing d'Motioun zum Vott stellen.

Vote sur la motion 1

De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 26, Neen: 33, Abstentoun: keng. Dës Motioun ass also mat 33 Neestëmme géint 26 Jo-Stëmme bei kenger Abstentoun ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : la motion 1 est rejetée par 25 voix pour et 34 voix contre.

Ont voté oui : M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Dan Hardy, Fred Keup, Michel Lemaire, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Gales, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel.

5. 8479 – Projet de loi portant modification du Code du travail en vue de l'introduction du principe de demande d'octroi d'indemnité de chômage complet en ligne

Da komme mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour, an dat ass de Projet de loi 8479 iwwert d'Aféierung vun enger Onlineufro vum Chômage. D'Riedezäit ass hei nom Basismodell festgeluecht. Dir kennt dee Modell. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Stéphanie Weydert, d'Madamm Carole Hartmann, den Här Claude Haagen, den Här Michel Lemaire, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Sven Clement an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice, d'Madamm Stéphanie Weydert. Madamm Weydert.

Rapport de la Commission du Travail

Mme Stéphanie Weydert (CSV), rapportrice | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, de Gesetzesprojet 8479, deen ech Iech haut virstellen, betrëfft d'Digitaliséierung vun de Prozeduren am Zesammenhang mat den Indemnitéite vun der ADEM, souwuel fir d'Salarié wéi och fir d'Indépendanten.

De Projet füügt sech an d'Moderniséierungsstrategie vun der ADEM an, déi op enger konsequenter Digitaliséierung an enger Optimiséierung vun den interne Prozeduren baséiert. Eent vun de Kärziler ass et, d'Demarché fir d'Aarbechtssichend ze vereinfachen an ze beschleunegen, andeems d'Chômagédemanden,

d'Demandé fir d'Weiderféierung vun der Indemnitéit souwéi d'Akommesdeklaratiounen iwwer geséichert digital Plattformen ofgewéckelt ginn. Iwwer MyGuichet a MyADEM kënnen déi Concernéiert hir Demanden online arechen, Dokumenter sécher iwwerdroen, de Status vun hirem Dossier an Echtzäit consultéieren an direkt mat der Agence kommunizéieren, dat mat Hëllef vu staarken Authentifikationsmëttelen. De Projet bezweckt gläichzäiteg, d'Delaie fir d'Traitement an d'Ausbezielung vun den Indemnitéiten ze verkierzen an d'Kontroll vun hirem korrekter Ëmsetzung ze stäerken.

Am Joer 2024 huet d'ADEM am Duerchschnitt ronn 1540 Demanden de Mount traitéiert, wat d'Dimensioun vun der administrativer Charge an d'Erausfuerderung dovun ënnersträicht, mat där d'Agence am Alldag konfrontéiert ass. Op laang Siicht soll dës Digitaliséierung och zu méi Transparenz am Suivi vun den Dossiere bäidroen an eng direkt a sécher Kommunikatioun tëscht den Aarbechtssichenden an der ADEM erméiglechen.

Op prozeduralem Plang ass de Gesetzesprojet de 16. Januar dëst Joer vum Aarbechtsminister an der Chamber deposéiert ginn an e gouf de 6. Februar an d'Aarbechtskommissioun verwisen. An der Reunioun vum 2. Juli 2025 sinn ech als Rapportrice designéiert ginn. An der selwechter Sitzung krute mer de Projet presentéiert an d'Kommissioun huet d'Avis vum Staatsrot an de Chambres professionnelles zur Kenntnis geholl.

An der Kommissioun gouf iwwert den exklusiv digitale Wee diskutéiert, deen hei initial virgesi war, an iwwert d'Fro, wéi dës fir Mënschen ouni déi néideg technesch Mëttelen oder Kompetenze funktionéiere kann, fir Demanden ausschliisslech online anzeerechen.

A genee mat dëser Problematik huet sech de Staatsrot a sengem Avis vum 3. Juni 2025 beschäftegt. Déi héich Kierperschaft huet nämlech eng Opposition formelle formuléiert, well de Projet fir eng exklusiv digital Aféierung vun de Chômagédemanden de Prinzip vum der Gläichbehandlung géif verletzen. De Staatsrot huet dorop higewisen, datt Mënschen ouni digitalen Zougang an ouni informatesch Kenntniser net dierfen ausgeschloss ginn, an huet gefuerdert, dës Garantien explizit am Gesetz ze verankeren.

Doropshin huet d'Aarbechtskommissioun de 16. Juli eng Rei parlamentaresch Amendementer ugehol, déi virun allem drop ofzilen, d'Observatioun vum Staatsrot opzegräifen. Dës Amendementer garantéieren, datt d'Aarbechtssichend ouni digital Moyenen an ouni déi néideg digital Kompetenz gratis d'Material an d'Assistenz vu Persounen vun der ADEM notze kënnen an hir Demandé souwéi hir Deklaratiounen op Pabeier ënnerschreiwe kënnen. Dës Garantie gëllt net just fir Salariéen, mee och fir Indépendanten.

No der Adoptioun vun dësen parlamentareschen Amendementer huet de Staatsrot a sengem Avis complémentaire vum 7. Oktober seng formell Oppositionen opgehuewen, well mer eeben déi virgenannte Garantie bäigefüügt hunn. De Staatsrot huet an deem Kontext och recommandéiert, d'Demande fir d'Weiderféierung vun der Indemnitéit souwéi och d'Revenudeklaratiounen mat am Gesetz opzehuelen an och ënnert deem selwechte Prozedere ofzewéckelen.

Weider Amendementer vum 22. Oktober hunn dunn d'Obligatioun fir den digitale Wee präziséiert, andeems kloer festgehalen gëtt, datt d'Demarché bei der ADEM, dorënner d'Indemnitéitsdemanden, d'Demandé fir d'Weiderféierung, awer och d'Revenudeklaratiounen, iwwert déi geséichert staatlech Plattform anzereeche sinn, fir all restriktiv Interpretatioun vum Gesetz ze

vermeiden. A sengem zweeten Avis complémentaire vum 18. November huet de Staatsrot keng weider Bemierkunge gemaach.

D'Chambre de Commerce huet an hirem Avis vum 27. Februar 2025 de Projet begréisst an d'Digitaliséierung als e wichtege Schrëtt a Richtung méi Effizienz, méi séier Traitement a vun enger besserer Prevention vu Feeler a Bedruch bewäert. D'Handelskummer insistéiert allerdéngs op d'Bedeitung vun enger reeller administrativer Vereinfachung am Sënn vum Once-Only-Prinzip. An hirem Avis complémentaire vum 30. September huet d'Chambre de Commerce déi parlamentaresch Amendementer ënnerstëtzt.

D'Chambre des Salariés huet sech an hirem Avis vum 4. Mäerz méi kritesch vis-à-vis vum Gesetzesprojet gewisen. Si bemängelt d'Feele vun enger Consultatioun vun de Sozialpartner a warnt virun enger méiglecher Diskriminatioun vu Mënschen ouni digitalen Zougang. Trotz den Amendementer bleift si an hirem Avis complémentaire vum 9. Oktober weiderhin der Meinung, datt keng voll Gläichberechtigung garantéiert wier, a freet, dass de Gesetzesprojet zréckgezu gëtt.

No den Avis complémentaires vum Staatsrot an de Chambres professionnelles huet d'Aarbechtskommissioun schliisslech dëse Rapport an hirer Reunioun vum 10. Dezember ugehooll. Fir all weider Detailer verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Stéphanie Weydert (CSV), rapportrice | Domat géif ech dann elo meng Kap als Rapportrice ofdoen an nach e puer Wieder als ...

(Interruption par Mme Sam Tanson)

Wat sot Dir, Madamm Tanson?

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Ären Hutt zéien.

Mme Stéphanie Weydert (CSV), rapportrice | Mäin Hutt zéien, a jo, voilà. En Hutt, jo. Ech wiesselen elo den Hutt an ech schwätzen elo dann als Spriecherin vun der CSV.

Discussion générale

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, Här President, dëse Gesetzesprojet setzt e kloert politescht Signal: Jo zur Moderniséierung, Jo zur Innovatioun, Jo zu enger moderner Verwaltung, déi mat der Zäit geet an d'Méiglechkeete vun der Digitaliséierung notzt.

Dat entsprécht voll a ganz dem Koalitiounsaccord an eiser gemeinsamer Ambitioun, den ëffentleche Service méi effizient, méi transparent a méi no beim Bierger ze gestalten. Fir d'CSV ass d'administrativ Vereinfachung eng zentral Prioritéit. De Prinzip vum Once-Only, also datt d'Bierger an d'Betriber Informatiounen net ëmmer nees nei mussen eraginn, ass dofir e ganz wichtege Referenzpunkt. Eng effizient Verwaltung ass net nëmme méi confortabel fir d'Leit, mee se ass och e wichtege Facteur fir d'Kompetitivitéit vun eiser Wirtschaft. An engem internationale Kontext, an deem d'Attraktivitéit vum Standuert ëmmer méi och vun der Qualitéit vun de staatleche Services ofhänkt, ass dat soumat keng Randfro.

Dëse Projet geet an déi richteg Richtung. E setzt op digital Effizienz, op méi séier Traitement, op méi Transparenz an op méi Sécherheet an de Prozeduren. Dat ass richteg an néideg.

Mee – an dat ass fir d'CSV genesou wichteg – d'Digitaliséierung dierf ni brutal, ausschléissend oder entmënschlecht sinn. Fidèle zu eise Prinzipie stellt d'CSV och an der Digitalpolitik de Mënsch an de Mëttelpunkt. Déi nei Technologien dierfen net derzou féieren, datt d'Mënsche sech verluer fillen, ausgeschloss ginn oder net méi matkommen.

D'Digitaliséierung ass kee Selbstzweck a kee rengt Schlagwuert vu Modernitéit. Si ass virun allem en Instrument am Déngscht vum Mënsch. Si soll dozou bäidroen, d'Liewensqualitéit ze verbesseren, den Zougang zu ëffentleche Services ze vereinfachen an d'Effektivitéit vun der ëffentlecher Hand ze stäerken, ouni jeemools en Deel vun der Bevëlkerung auszuschléissen. An dat ass net nëmme eng sozial Fro, mee och eng Fro vum Vertrauen an de Staat.

A genee do ass d'Aarbecht vun der Kommissioun wichteg gewiescht. D'Bedenke vum Staatsrot goufen eescht geholl an et goufe ganz kloer Garantien an de Gesetzesprojet opgeholl, fir sécherzestellen, datt och déi Mënschen, déi keen digitalen Accès oder net déi néideg technesch Kompetenzen hunn, zu kengem Zäitpunkt benodeelegt ginn. Dat ass fir d'CSV essentiel. Well d'digital Transformatioun kann nëmme da geléngen, wa se sozial begleet gëtt.

M. André Bauler (DP) | Ganz richtig!

Mme Stéphanie Weydert (CSV), rapportrice | Dat heescht konkret: Alternativen ubidden, Assistenz garantéieren an d'Mënsche virun allem net elengloossen. Digital Léisunge mussen ënnerstëtzen, net ersetzen, besonnesch do, wou de mënschleche Kontakt wichteg bleift.

Dëse Projet ënnersträicht, datt Moderniséierung a sozial Verantwortung net am Widdersproch stinn. Si kënnen a mussen zesumme geduecht ginn, Effizienz op där enger Säit, Zougänglechkeet a Mënschlechkeet op där anerer Säit. Méi einfach, méi séier, méi digital, awer mam Mënsch am Mëttelpunkt. Dofir steet d'CSV an dofir wäert d'CSV-Fraktioun dëse Projet selbstverständlech ënnerstëtzen.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Weydert. Dann huet d'Madamm Carole Hartmann d'Wuert. Madamm Hartmann.

Mme Carole Hartmann (DP) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Demokratesch Partei begréisst mir ganz ausdrécklech dëse Gesetzesprojet. Duerch déi Mesüre wäert d'Prozedur, fir de Chômage unfroen, vereinfacht an zousätzlech och acceleréiert ginn. Dat ass fir déi Concernéiert eng gutt Nouvelle.

Den Haaptakzent läit ganz kloer op der Digitaliséierung. Mee natierlech ass et awer och wichteg, déi Leit mat op de Wee ze huelen, déi vläicht net esou gutt mat den digitalen Outilen eens ginn. An deem Sënn gëtt den Demandeuren, falls néideg, och op der Plaz, sur place, gehollef a si kréie gratis dat néidegt Material zur Verfügung gestallt, fir hir Demarchë kënnen ze maachen.

Et geet ëmmerhin dorëms, et jidderengem méi einfach ze maachen, esou séier wéi méiglech déi néideg Hëllef kënnen ze kréien. An och déi Leit, déi eeben net déi néideg Mëttel oder Méiglechkeeten hunn, fir sech digital mat enger Authentification forte, wéi zum Beispill am Prinzip – wann et da funktionéiert – Lux-Trust, anzeloggen, wäerten net ausgeschloss ginn. Fir déi Leit wäert et och an Zukunft méiglech sinn, hir Demande op Pabeier ze maachen. Ech mengen, och dat ass eng Upassung, déi en cours de route gemaach ginn ass, déi wierklech derfir suerge wäert, dass jiddereen, deen op de Chômage wëll zréckgräifen, dës Demande och weiderhi ka maachen.

Kolleeginnen a Kolleegen, dës Regierung huet sech d'Simplification administrative an d'Digitaliséierung op de Fändel geschriwwen, an dat, ouni déijéineg op der Streck ze loossen, fir déi den technologesche Wandel net esou evident ass.

Als Demokratesch Partei kënnen mir dat nëmme begréissen. Deemno proposéieren ech menger Fraktioun, dëse Gesetzestext matzestëmmen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Hartmann. Den Här Claude Haagen huet elo d'Wuert.

M. Claude Haagen (LSAP) | Merci, Här President. D'LSAP begréisst dëse Projet de loi a wäert en och matstëmmen. D'Virriedner an och d'Rapportrice si schonn dorobber agaang, datt am Fong kee vun den Demandeuren d'emploi benodeelegt gëtt, wat déi elektronesch Demande ubelaangt an och wat déi schrëftlech Demande um Pabeier ubelaangt.

An dofir wollt ech eng Proposition un den zoustänneg Minister maachen, fir, éischstens, ze kucken, datt no enger gewëssener Zäit – engem, zwee Joer, up to you – eng Analys gemaach gëtt, ob den Artikel 15 vun der Verfassung, dat heescht d'Égalité de traitement, respektéiert ginn ass an och wivill Leit zum Beispill iwwert d'Demande électronique gefuer sinn an och wivill Leit eng schrëftlech Demande gemaach hunn an och natierlech verbonne mat där zoustänneger Hëllef vun der ADEM.

Ech wollt do keng Motioun maachen. Mee ech mengen, et wier gutt, och am Kader vun der Simplification administrative, wa mer dat wéissten. An eng lescht perséinlech Remark vu menger Säit: Ech denken, datt d'Regierung bei de verschiddene Gesetzestexten, déi kommen, soll oppassen, datt mer an Zukunft den Artikel 15 vun der Constitution, wat d'Égalité de traitement notament bei Demanden, egal a wat fir engem Ministère dat ass, um Pabeier betrëfft, awer och wat d'Demande par voie électronique betrëfft, dat ëmmer respektéieren, well soss hu mer déi Égalité net méi. A mir wëlle jo keen, egal wat fir e Ministère zoustänneg ass, fir déi Demanden, déi ee mécht, benodelegen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Haagen. Et ass elo um Här Michel Lemaire.

M. Michel Lemaire (ADR) | Jo, mir fannen et gutt, datt mir de betraffene Leit entgéintkommen, datt se bei d'ADEM kënnen goen, wou se och perséinlech gehollef kréien. Ech schwätze vun digitaliséieren, vereinfachen. Ech mengen, et muss een awer och gesinn, datt den digitale Wee och esou seng Tücke kann hunn – dat wëll ech och betounen –, wéi mer et elo bei LuxTrust gesinn hunn.

Mir wäerten dat heiten awer trotzdeem net matdroen, well eis dat Wuert „ausschliisslech“ stéiert, „ausschliisslech“ den digitale Wee ass méiglech. Et kann een zwar wuel higoen, sur place, et kritt ee gehollef, et kritt een et ausgedréckt, et ënnerschreift ee mat der Hand, mee mir fäerten, dass mer hei e Präzedenzfall schafen, dass mer hei bei enger Behörde ufänken, dass et ausschliisslech den digitale Wee ass, datt mer do eng Dier opmaachen, wou nach aner Behörde kéinten nozéien. Dat wär géint eise Walprogramm, woua mer ëmmer gefuerdert hunn, dass de manuelle Wee weider muss méiglech sinn, an och géint déi vill Initiativen, déi mer als Partei zum Beispill duerch mäi Bänknoper Dan Hardy scho geholl hunn, dass de manuelle Wee ëmmer muss méiglech bleiwen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Lemaire. Madamm Djuna Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Keng Angscht, ech hale mech kuerz. Ech mengen, de Projet de loi ziilt dorobber of, d'Demarchë fir d'Demandeure vum

Chômage souwuel vu fréiere Salariaë wéi vun den Independanten ze digitaliséieren an doduerjer de Leit méi Flexibilitéit ze ginn an natierlech och ze assuréieren, dass hinnen d'finanziell Hëllef, déi hinnen zoustinn, och méi séier ausbezuelgt ginn.

Als Gréng begréisst mer natierlech dat duebelt Zil vun der staatlecher Moderniséierung a vun de verbesserten Outils fir d'Demandeuren. Dowéinst wäerte mer natierlech och dëst Gesetz matstëmmen.

Wichtig ass eis awer – an ech mengen, eng Rei Virriedner hunn et gesot –, dass mer hei och wierklech un d'Mënsche mat der niddreger Digital Literacy, wéi een dat nennt, denken a si net ausgrenzen. An d'Amendementen hunn dat an deem Sënn jo och séchergestallt. Esou kréien d'Leit am Zweifelsfall en ADEM-Mataarbechter zur Säit gestallt an natierlech och dat entspriechend Material, fir vun deene selwechte Virdeeler kënnen ze profitéieren, wéi dat bei deenen technesch méi aiséierte Leit de Fall ass.

Ech kéint elo eigentlech hei ophale mat menger Ried. Et ass awer esou, dass grad dës Woch iergendwou e gewëssene fade Bäigeschmaach bei der Prozedur hei ze verspieren ass. Et brauch een nämlech, fir seng Demande op MyGuichet respektiv MyADEM ze maachen, de LuxTrust-Certificat. A genee dat ass natierlech dat Instrument, dat elo aus onerklärleche Grënn während Deeg ausgefall ass.

An da kann ech mech awer direkt nach eng Kéier op den Avis vun der Chambre des Salariaë referéieren, déi genau dat doten och nach eng Kéier ervirgehewen hunn, déi gesot hunn, et misst een d'Méiglechkeet behalen, d'Demande a Pabeierform anzereechen, well et eeben zu digitalen Imprevue kéint kommen. Hei si mer dann.

Also, mir wäerten dës Projet de loi matstëmmen, mee ech géing awer gäre profitéieren, fir zwou Froen un den Aarbechtsminister an deem Kontext ze stellen: Wéi kënnen an Zukunft d'Bedürfnisse vun den Demandeuren a Consideratioun geholl ginn, wann nees eng Pann vu LuxTrust besteet, wëssend, dass LuxTrust am Moment awer an där heiter Fro e Monopol huet? A wéi gedenkt d'Regierung ze assuréieren, dass et net méi zu esou Ausfäll kéint?

Ech weess, déi dote Froe betreffen u sech net Iech, Här Minister, mee se betreffen awer virun allem déi Leit, déi bei der ADEM ageschriwwen sinn an eeben op dës Hëllefeng ueste sinn. Also betreffe se Iech implizit u sech och. An dowéinst géing ech mech freeën, wann Der déi dote Froe kéint mat an d'Regierung huelen an hoffentlech och Äntwerten dorop géift fannen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Den Här Sven Clement huet elo d'Wuert. Här Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ganz kuerz schonn direkt viwech: Mir stëmmen dësem Projet zou. D'Digitaliséierung vun der Demande, fir de Chômage ufroen ze kënnen, ass eng logesch Moderniséierung a se ass u sech laang iwwerfällg. Et gëtt méi séier, méi Transparenz, manner Feeler. D'Donnéeë si kohärent. Dat alles si kloer Virdeeler.

De Problem, deen de Conseil d'État zu Recht opgeworf huet, ass jo mëttlerweil behuewen. Well d'Kritik war berechtigt: Eng obligatoresch Digitaliséierung ouni richteg Alternativ diskriminiéiert virun allem vulnerabel Leit. Ganz onofhängeg dovunner, ob d'Technik da wëllt oder net, ob d'Technik grad erëm eng Kéier den Houscht huet a ganz Lëtzebuerg un eng Longenembolie erkrankt. Mee hei ass et

definitiv esou, dass mir derfir gesuergt hunn, dass vulnerabel Leit weider Ënnerstëtzung kréien. Dat ass iwwerens e gutt Beispill, dat mer eis och a weidere Projeten zur Digitaliséierung elo als Best Practice quasi an d'Hausaufgabebüchleche sollte schreiwen.

Gratis Computermaterial bei der ADEM, gratis individuell Assistenz, dat heescht, dass se wierklech gehollef kréien, et auszufüllen, an eng Pabeiersversioun, fir ze ënnerschreiwen, wa LuxTrust dann net geet oder se kee LuxTrust hunn. Dat ass, mengen ech, och kruzial. Dat si fir eis déi konkret Garantien. Dofir kann een dem Projet esou zoustëmmen. Et ass e gudde Kompromëss tëscht der néideger Moderniséierung an dem sozialen Zesummenhalt. Et mécht eis Verwaltung méi effizient a bréngt se an d'modern Zäit, ouni d'Leit auszuschléissen.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. An elo huet den Här Marc Baum d'Wuert. Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Och mir als Lénk wäerten deen heite Projet mat engem kritesche Jo matstëmmen. De Werdegang ass schonn e puermol ugeschwat ginn. Am Ufank war wierklech d'Iddi, ausschliisslech op den digitale Wee ze goen. An et huet d'Oppositoun vum Staatsrot gebraucht respektiv d'Interventioun vun enger ganzer Rëtsch Membere vun der Kommissioun, fir ze soen: „Dat geet net!“ Elo ass esou eng Tëscheform fonnt ginn, wou d'Leit dann op de Büro kënnen goen an do da bei den Demarchë soit gehollef kréien, soit dat och nach iergendwéi selwer kënnen ausdrécken.

Ech mengen, dat, wat eis alleguer – oder zumindest deenen, déi sech dozou elo geäussert hunn – e bëssen opstéisst, ass, dass hei an engem Segment probéiert gëtt, dee reng digitale Wee ze goen, duerchzusetzen, wou et dann awer ëm vulnerabel Leit geet, wou et awer drëm geet, dass et Leit sinn, déi am Chômage sinn, wou et fir déi Leit och wierklech ëm eppes geet. Ech mengen, dat hätt een an anere Beräicher, wann een onbedéngt wëllt op dee Wee goen, éischter kënnen maache wéi hei.

Nawell mengen ech, dass déi Solutioun, déi elo fonnt ginn ass, awer drobar ass. An duerfir stëmmen mer deen heite Projet och mat. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Domat ass d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner dann ofgeschloss.

Dann hätt d'Regierung d'Wuert.

Prises de position du Gouvernement

M. Marc Spautz, Ministre du Travail | Merci, Här President. Och merci all den Intervenanten. Fir d'alleréischst wëll ech der Madamm Weydert Merci soe fir hiren exzellente schrëftlechen a mëndleche Bericht. Da wëll ech och nach eng Kéier rappeléieren – et ass scho gesot ginn: am Ufank sollt et nëmmen elektronesch sinn –, dass mer och déi Ännerunge gemaach hunn, dass d'Leit gehollef kréien, fir dass och alleguerten déi Leit, déi Schwierigkeete mat der Elektronik hunn, sech domadder kënnen beschäftegen, an dass mer Leit an der ADEM hunn, déi hinnen och do wäerten hëllef.

Op d'Fro vun der Madamm Bernard weinst LuxTrust wäert mäi Kolleeg Minister direkt äntweren. Dir kritt och direkt eng Äntwert, wat mer do wëlle hunn ze maachen.

An da wollt ech och Merci soe fir déi Remark, déi de Kolleeg Claude Haagen gemaach huet wéinst dem Artikel 15. Ech mengen, et ass ganz kloer, dass mer dee Projet do reegelméisseg wäerten analyséieren: ob do e Problem entsteet, wéi de Problem ass, wéi och

d'Demande vun de Leit ass, fir déi Hëllef ze kréien, well och dat ass wichteg. Well heiansdo ass een erstaunt, dass grad déi Leit, wou ee mengt, dass déi am mannste mat der Digitalisatioun géifen eens ginn, besser mat deem eens gi wéi déi, wou ee mengt, bei deene misst et esou sinn. Dass mer och déi Analys maachen an dass mer och reegelméisseg op déi Chifferen zrëckkommen an der Kommissioun, fir dann och ze kucken, wann Adaptatiounen néideg wieren.

Dat gesot, géif ech Iech Merci soe fir déi breet Zoustëmmung. An de Minister Lex Delles géif Iech nach op déi Geschicht mat LuxTrust äntweren. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci. Här Minister Delles.

M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme | Merci villmools. Jo, just zwee Wieder zu LuxTrust. Ech mengen, wat ugeschwat ginn ass: Jo, LuxTrust muss e sécheren Acteur sinn. An et ass inakzeptabel, dass LuxTrust bal 24 Stonnen offline ass. Dat ass ganz kloer.

Hei war de Problem, dass op där enger Säit wierklech de Server e materielle Problem hat. Et ass e Problem mat der Hardware, déi futtigaangen ass. Dat ka geschéien. Dat ass wéi bei Ärem Laptop doheem, deen einfach vun haut op muer net méi geet.

(Interruption)

A grad dofir gëtt et eng Redundanz, wou op där anerer Säit dann nach eng Kéier dat nammleche Material steet. An dat huet net fonctionéiert. An dat dierf och net geschéien, dass déi Redundanz net fonctionéiert. Do wäerte mer eis natierlech drëm këmmen, fir emol erauszefannen: Wéi konnt dat sinn? Wouduerch ass dat geschitt? Ass et e Softwareproblem, dass et net eriwergaangen ass? Ass et en Hardwareproblem? Dat kann ech zu dësem Moment nach net soen. Dat wäerte mer awer analyséieren.

Op där anerer Säit si mer souwisou scho säit Méint och ëmmer erëm an der Diskussioun, fir ze kucken: en zweeten Anbieter, jo oder nee?

Et muss een nach eng Kéier just zum Historique soen: LuxTrust ass deemools developpéiert ginn, wéi de Staat mat erageklommen ass, well et keng Solutioun esou um Marché gouf. Déi ass developpéiert ginn. Haut si mer awer an der Situatioun, dass et privat aner Solutioun gëtt, déi um Marché disponibel sinn. Soudass mer do natierlech an Diskussiounen sinn, fir ze kucken: d'Redundanz op där enger Säit an dann awer och eventuell mat engem zweeten Acteur. Dat wäerte mer awer kucken.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wäeren dann d'Diskussiounen zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

Mir géingen also zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8479 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8479¹⁰.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8479 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 54 Jo-Stëmmen, 5 Nee-Stëmmen, keng Abstentioun. Dës Projet de loi ass also mat 54 Jo-Stëmmen géint 5 Nee-Stëmmen bei kenger Abstentioun uegoholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul

Schaaf, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloeser, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Dan Hardy, Fred Keup, Michel Lemaire, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

Freet d'Chamber d'Dispens zum zweete Vote constitutionnel ?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

6. 8463 – Projet de loi introduisant une procédure de préfinancement pour les installations solaires photovoltaïques et modifiant :

1° la loi modifiée du 1er août 2007 relative à l'organisation du marché de l'électricité ;

2° la loi modifiée du 23 décembre 2016 instituant un régime d'aides pour la promotion de la durabilité, de l'utilisation rationnelle de l'énergie et des énergies renouvelables dans le domaine du logement ;

3° la loi modifiée du 7 août 2023 relative aux aides individuelles au logement

Da komme mer zum nächste Punkt op eisem Ordre du jour vun de Moien, an zwar dem Projet de loi 8463, der Aféierung vun enger Virfinanzierungsprozedur fir Fotovoltaikanlagen. Mir hunn hei e Basismodell. Ageschriwwe si schonn: den Här Jeff Boonen, den Här Georges Engel, den Här Tom Weidig, d'Madamm Joëlle Welfring, den Här Sven Clement an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Carole Hartmann. Madamm Hartmann.

Rapport de la Commission de l'Économie, des PME, de l'Énergie, de l'Espace et du Tourisme

Mme Carole Hartmann (DP), rapportrice | Merci, Här President. Léif Kollegeinnen a Kollegeen, beim Gesetzestext, deen ech Iech virstellen, geet et dorëms, de Prefinanzement vun de Fotovoltaikanlage fir 2026 en place ze setzen.

De Prefinanzement vun de Klima- an Ëmweltsubventionen ass eppes, wat mir am Koalitionsaccord an am PNEC stoen hunn. Et geet dorëms, d'Leit ze encouragéieren, op de Wee vun der grénger Transition ze goen an ze investéieren. Déi besch Subventiounen bréngen näischt, wann d'Leit net d'Moyenen hunn, fir d'Sue virzestrecken. An dacks mussen si nach méintelaang waarden, aktuell, fir hir finanziell Hëllef ausbezuelt ze kréien. Dat ka sech net jidderee leeschten.

Mat der Virfinanzierung müssen an Zukunft eis Biergerinnen a Bierger keng Sue méi virstrecken, wa si sech eng PV-Anlag zouleeden. Si müssen an Zukunft just nach hiren Deel vun der Rechnung bezuelen, an de Staat iwwerweist dann d'Subventioun direkt un de Betrib.

Dofir mussen sech déi Betriber, déi hei matmaache wëllen, am Virfeld an de „registre des installateurs admis à la procédure de préfinancement“ aschreiwen. Wann ee bis am Regëster steet, muss den Installateur d'Subventioun direkt op d'Facture applizéieren, fir dass de Client just säin Deel bezuele muss.

Duerno freet de Betrib de Remboursement beim Staat un. An dës Prozedur ass komplett digitaliséiert. De Ministère huet da maximal 15 Schaffdeeg Zäit, fir eng Decisioun ze treffen. Wa bannent dësem Delai keng Äntwert do ass, da gëllt de Prinzipp vum „accord tacite“ oder „silence vaut accord“. Direkt duerno soll et bannent wéinege Wochen zur Ausbezelung kommen, fir dass d'Betriber net ze laang op hir Sue waarde müssen.

Am Fall, wou d'Betriber reegelméisseg Demanden erareeche, déi inkorrekt oder onkomplett sinn, kënnen se vum Regëster suspendéiert ginn. Bei Bedruchsversich risquéieren d'Betriber, aus dem Regëster gestrach a vum Prefinanzement ausgeschloss ze ginn, ouni d'Méiglechkeet, an Zukunft erëm matzemaachen. Doweinst wäerten zoufälleg Kontrolle vun den Demandé gemaach ginn, mat zousätzlechen Iwwerprüwungen am Fall vun engem Doute. Dësen Text gesäit och den Accès zu den néidegen Date vir, fir dës Kontrollen duerchféieren ze kënnen.

De Klimabonus-System, wéi mir e bis elo kennen, gëtt net ersat, mee de Prefinanzement ass eng nei Optioun, déi derbäikënn. De Client kann also d'Approche wëhlen, déi e wëll, wuel wëssend, dass de Montant vun der Subventioun, déi e kritt, identesch ass.

Et wäert och en informatesch Contrôle en place gesat gi fir ze iwwerprüwen, dass déi Demanden, déi vun der Ëmweltverwaltung traitéiert ginn, net scho vun enger Subventioun am Kader vum Prefinanzement profitéiert hunn.

A wann ee sech gläichzäiteg eng Batterie zesumme mat der PV-Anlag zouleet, kann een duebel vum Prefinanzement profitéieren. Batterien, déi eenzel kaaft ginn, kënnen net vum Prefinanzement profitéieren, mee wa se eng scho bestoend Anlag ekipéieren sollen, da si se och eligibel, fir eng Subventioun ze kréien.

Dëse Gesetzestext soll dann och d'Berechnungsmethod vun de Subsidien upassen. Aktuell kritt ee 50 % vun der Installatioun vun enger Fotovoltaikanlag staatlech subventionéiert. A verschidde Gemengen hu souguer déi reschtlech 50 % bäigeluecht. Ab elo soll et forfaitaire Zomme ginn, ofhängeg vun der Capacitéit vun der Anlag a vum Stockage. Et gëtt also zwou degressiv Formelen: eng fir d'PV-Anlag, baséierend op der Leeschtung, an eng fir d'Batterie, baséierend op der Capacitéit. D'Formel ass degressiv, fir de Basispräis vun der Installatioun vun der PV-Anlag och mat ze berücksichtegen.

Méi kleng Anlage kréie prozentual eng méi héich Hëllef. Wann een e méi gënschtege Präis kritt, kann d'Hëllef an Zukunft souguer bei iwwer 50 % leien. Esou hunn d'Consommateuren en Interêt dorun, méi Offere mateneen ze vergläichen an déi méi attraktiv Offer ze huelen. Dëst féiert zu méi Konkurrenz tëschent den Installateuren. A fir ganz grouss Installatiounen sinn awer och Ausname virgesinn, an et gëtt verschidde Plaffongen. All d'PV-Anlagen, déi virum 31. Dezember 2029 bestallt ginn, si fir d'Subventioun eligibel.

Här President, ech kommen dann nach zu den Avisen, déi mer an der Kommissioun erakruten, véier Avisen an dräi Avis-complémentairen.

De Gesetzestext ass am November 2024 deposéiert ginn.

Dem Staatsrot säin Avis krute mir den 29. Abrëll 2025. An dësem huet en zwou Oppositions formelles ausgeschwat, dëst um Niveau vun den Artikelen 3 a 4, well den Delai, an deem de Minister seng Decisioun treffen soll, net preziséiert war, wat zu enger juristescher Onsécherheet gefouert hätt. Duerch d'Amendementen konnten am complémentaires Avis vun der héijer Kierperschaft, deen den 21. Oktober 2025 komm ass, all d'Oppositions formelles opgehewe ginn.

Den Avis vun der Handelskummer krute mir den 3. Februar dëst Joer. D'Handelskummer begréisst d'Introductioun vum Prefinanzementsmechanismus an och d'Mise en place vum Prinzipp „silence vaut accord“, wann et ëm d'Decisioun vum Remboursement vun der Subventioun un d'Betriber geet. D'Handelskummer proposéiert, dass de Prefinanzement och op kleng a mëttelstännesch Betriber ausgeweit sollt ginn. An hirem complémentaires Avis begréisst d'Handelskummer, dass och Batterië subventionéiert gi kënnen, déi net zesumme mat enger PV-Anlag kaf ginn, wa se eng bestoend PV-Anlag kompletéieren sollen. Si bedauert awer, dass een an dësem Fall net vum Prefinanzement profitéieren kann.

D'Handwerkskummer huet an hirem Avis vum 28. Februar dëst Joer och de Prefinanzement begréisst. Si ass der Meenung, dass dëst d'Installatioun vu méi PV-Anlage favoriséieren kéint. An d'Handwerkskummer insistéiert drop, opzepassen, e siere Remboursement vun den Installateuren virzegesinn, fir dass et net zu Liquiditéitsschwieregkeete kënn.

Den Avis vun der Chambre des Salariés krute mir de 4. Mäerz 2025 eran. Si begréisst de Prefinanzement an ënnersträicht, dass et dréngend noutwendeg ass, de Prefinanzementsmechanismus fir all d'Aidë vum Klimabonus Wunnen en place ze setzen, fir géint d'Précaritéit énergétique virzegoen.

D'Chambre des Salariés kritiséiert déi nei Berechnungsmethod a seet, dass et a verschidde Fäll dozou komme kéint, dass déi maximal staatlech Hëllef, déi d'Leit kréien kënnen, manner héich ausfällt, wéi dat virdrun de Fall war. D'Chambre begréisst d'Aféierung vum Prinzipp vun der Degressivitéit, mee si fäert awer, dass d'Reduktioun ze staark ausfällt an d'Energietransitioun bremsen kéint, andeems se en negatiivt Präissignal erausschéckt.

D'Chambre des Salariés begréisst d'Kreatioun vun enger Aide, déi spezifesch fir d'Batterië gëllt. An hirem complémentaires Avis vum 9. Oktober 2025 begréisst si, dass elo déi sougenannte Stand-alone-Batterien och vun dëser Aide profitéieren kënnen, mee bedauert, dass si net fir de Prefinanzement eligibel sinn.

D'Chambre des Salariés freet sech och iwwert d'Reduktioun vun der minimaler Spëtzeleeschtung vun 3 op 2 Kilowatt vun de PV-Anlagen, fir vun den Hëlfe profitéieren ze kënnen. Dëst hat si och an hirem éischten Avis kritiséiert, well doduerjer d'Besëtzer vu klengen Daachflächen hätte kënnen ausgeschloss ginn.

Domat sinn ech um Enn vu mengem mëndleche Rapport. An ech ginn heimadder ganz gären och schonn den Accord vun der DP-Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Hartmann, fir Äre mënschlechen a fir Äre schrëftleche ...

(Hilarité)

... fir Äre mëndlechen a fir Äre schrëftleche Rapport. An e war och mënschlech.